

отъ царетѣ Лѣва Мждри (886—912), Ивана Асѣня II (1218—1241) и Стефана Душана (1331—1355). Приподписана е отъ деспотъ Углеша, 1371 г. Тая сборна грамота е написана на пергаментъ, слепенъ отъ три листа, които образуватъ свитѣкъ. Най-долу на свитѣка е прикаченъ златенъ печатъ, отвлѣче сребро, съ образа на Стефана Душана и подписъ, отъ който едва личатъ думитѣ: *Сѣѣнь царь сръб . . . и поморски . . .* Съставѣтъ, езикѣтъ и палеографията на грамотата явно показватъ, че имаме работа съ късенъ паметникъ отъ XVI в., когато, както ще видимъ по-нататѣкъ, е била стѣкмена и така наричаната Калиманова грамота. Сборната грамота е запазена въ Зографъ и по преписи на хартия. По нея монастирското братство се уведомява за историята на Зографъ. Тя току-речи цѣлата е влѣзла въ общата повесть за Света-гора, печатана въ Русия още въ 1659 г. отъ Стефана Светогорецъ, подъ заглавие *Рай мѣсленный*.

Ако и подправена, тази грамота престава голѣмъ интересъ. Съобщенитѣ въ нея факти сж много ценни за историята на Зографъ, стига само да се погледнатъ критично. Преди всичко, бие на очи анахронизмѣтъ на посоченитѣ събития: царе отъ IX—X, отъ XIII и отъ XIV вѣкове се събиратъ едновременно, за да дадатъ правдини на Зографския манастиръ! Като се знае, че действително едни отъ тѣхъ сж оставили грамоти за манастира, трѣбва да се предположи, че нашата грамота е несрѣчна компилация, сводъ отъ изгубенитѣ вече отдѣлни монастирски грамоти. Прѣкъ поводъ да се направи компилацията е далъ сръбскиятъ царъ Стефанъ Душанъ, който, като дошълъ въ Света-гора и тамъ престоалъ нѣколко месеца (1347—1348 г.), взелъ нѣколко отъ старитѣ зографски хрисовули и си присвоилъ следъ това частъ отъ зографската гора за въ полза на сръбския Хилендарски манастиръ Св. Богородица. Зографци, по-сетне, кое по предание, кое по преписи отъ изгубенитѣ хрисовули, нагласили своя новъ хрисовулъ и му прикачили печатъ.

Интересно въ този сводъ е и известието за основанието на манастира Зографъ презъ 919 г. отъ трима братя охридчани — Мойсей, Аронъ и Иванъ Селима. Иванъ Селима е билъ действително единъ отъ подкрепителитѣ и